

587
67
a
4.sept.1943

Mr. hovedkasseren L. Mack,
Troms fylkes D/S.
Tromsø.

Vi har mottatt Deres brev av 21. august med forespørsel om opplysninger om kaptein Fritz Mack. Vi kan da først henvisse til Gunnar Isachsens avhandling i det norske geografiske selskabs aarbok 1916-1919: Folk, fangst og færder, nordmændene paa Spitsbergen og Ishavet. På side 198-99 finnes her følgende om kaptein Mack:

"Fritz E. Mack og Ulve var av de gamle vel kjendte ishavsskipperere fra Tromsø, der i begyndelsen av 70-aarene var med om at bryte nye veier for fangsten omkring Novaja Zemlja. I 1870 seilte Mack fra den 28. juni til 8. juli nordover langs Novaja Zemljas vestkyst, der var isfri fra Petschora til Admiralitetshalvøen, hvor fast is begyndte, og hvor der var samlet 14 seilfartøier og 2 dampbaater. Den 8. og 9. juli hørte han torden. Fra Admiralitetshalvøen seilte han tilbake, først sydover og deretter (18. juli) gjennom Matotschin Schar in i Det kariske hav, som var næsten isfrit. I 1871 observerte Mack en varm strøm, en del av Golfstrømmen, som løp østover med stor hurtighet rundt nordosthjørnet av Novaja Zemlja. Idet M. fulgte denne strøm, naadde han 81° østlig lengde og saa heller ikke her spor av is i nogen retning. Mack med skonnerten "Polarstjernen", trængte paa denne reise længere frem mot øst end noget tidligere hadde gjort. Den 14. juni seilte han ind i Det kariske hav gjennom Den kariske port, men fandt havet endnu dækket av sammenhengende fastis av 1.8-2 m. tykkelse. Han vendte derfor og seilte nordover langs vestkysten av Novaja Zemlja til Golfstrømsøyen (76° 10' n. br. ved hvilke han opholdt sig til 3. aug. Lufttemperaturen steg her til 10. Det navn, de norske fangstmænd har gitt disse øier, skriver sig fra den mængde gjenstande fra sydligere have, som Golfstrømmen fører med sig herop, saasom kavl fra Norges kyster, hvorpaa eiernes bomerker oftere gjenkjendes av fangstmændene, bønnen av Entada Gigalobium fra vestindiske øyer, vrakrester o. s. v. Den 3. august passerte Mack Novaja Zemljas nordligste pynt. Herfra seilte han in i Det kariske Hav, hvor han i begyndelsen møtte is. Længere inde forsvandt dog isen aldeles og Mack naadde den 12. september 75° 25' n. b. r. og 82° 30' øst. l. Gr. (efter Tromsø Stiftst. efter Petermann 81° 11'). Hjemveien lagdes gjennom Jugor Schar, som passertes 26. september."

Såvidt Isachsen.

Såvidt Isachsen. Om Macks reise i 1870 finnes en mere detaljert beretning i Petermanns beretning i Petermanns Mittheilungen 1871: Die Erschliessung eines

Theiles des nördlichen Meeres durch die Fahrten und Beobachtungen der Norwegischen Seefahrer Torkildsen, Ulve, Mack, Qvale und Nedrevaag i Karischen Meere, 1870. Denne beretning som er forfattet av A. Petermann på grunnlag av norske kilder er også ledsaget av et kart som viser

de forskjellige ekspedisjoners ruter. I det samme tidsskrift for

1872 har Petermann skrevet om "Die neuen Norwegischen Aufnahmen des nordöstlichen Theiles von Nowaja Semlja durch Mack, Dörma, Carlsen u.A. 1871." På 2 plansjer er ekspedisjonens ruter inn-

tegnet. Macks innsats ved utforskningen av de geografiske forhold

i området Novaja Semlja - Karahavet vil fremgå av disse avhandlingene

At Mack skulde ha fått æren for opdagelser gjort av Elling Carlsen

har vi ikke hørt før.

Hvis De ønsker å studere de nevnte avhandlingene i Petermanns Mittheilungen lot det sig nok gjøre å skaffe Dem fotografiske kopier.

Arbeidsgutt

Vi har mottatt Deres brev av 21. august med forespørsel om avhandlingene om ekspedisjonen til Novaja Semlja i 1870 og 1871. I disse avhandlingene er det gitt en detaljert beskrivelse av de forskjellige ruter som er foretatt av A. Petermann og Elling Carlsen i det nordøstlige Karahavet. De fotografiske kopier som er foretatt av A. Petermann er av meget god kvalitet og vil være av stor nytte for alle som er interessert i den geografiske historie av dette område.